Părintele Ilie Cleopa, mărturisitor și apărător al dreptei credințe

În Ortodoxie viața duhovnicească a credincioșilor este cârmuită de duhovnici, care au primit direct de la Mântuitorul Iisus Hristos, prin succesiune apostolică, puterea de a învăța, de a sfinții și de ai conduce pe credincioși la mântuire: „Drept aceea, mergând, învăţaţi toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, învăţându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă, şi iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului. Amin.”(Matei 28, 19-20). De la această rânduială divină n-a făcut excepție nici poporul român care, de-a lungul vremurilor, a avut o viață duhovnicească înfloritoare sub îndrumarea părintească a vrednicilor ierarhi, preoți și monahi cu viață îmbunătățită, care au adus „roade vrednice de pocăință”, concretizate în pleiada de sfinți pe care i-a dat.

Între duhovnicii mari pe care i-a avut Biserica Ortodoxă Română în veacul trecut, un loc de frunte îl ocupă Părintele Ilie Cleopa, un om care s-a bucurat de o mare notorietate nu numai în rândul credincioșilor și ierarhilor din Moldova, în mijlocul cărora a viețuit, ci și în rândul românilor din aproape toată țara, și chiar în rândul credincioșilor și ierarhilor ortodocși din Bisericile Ortodoxe Autocefale surori.

Personalitatea părintelui Cleopa este cu atât mai impresionantă cu cât a fost un om simplu, fără studii ”un cioban calificat să fac brânză”, așa cum, cu smerenie, se autodescria preacuvioșia sa, dar un autodidact desăvârșit, dobândind astfel o cultură teologică de invidiat. Cunoștea în detaliu Sfânta Scriptură și scrierile Sfinților Părinți, din care cita cu multă naturalețe ori de câte ori era nevoie, ajutat și de un dar deosebit primit de la Dumnezeu: o memorie incredibilă. Era capabil să reproducă pagini întregi de citate biblice și texte patristice. De asemenea, era un excepțional cunoscător al Sfintelor Canoane, pe care le aplica cu mult discernământ în activitatea sa pastoral-misionară, respectându-le și împlinindu-le el însuși înainte de toți cu multă conștinciozitate. Era un om deosebit de râvnitor la rugăciune și la toată fapta cea bună. Știa cum și când să mustre sau când să laude sau să încurajeze pe cineva, ajutându-i pe mulți dintre cei ce cereau cuvânt de folos să învieze din păcate grele și să ducă o viață curată în Hristos. Era deschis spre oameni, avea răbdare și bunăvoință să-i ajute, propovăduindu-le cu multă însuflețire Evanghelia lui Hristos, învățătura de credință a Bisericii

Ortodoxe, pe care o mărturisea cu toată tăria și convingerea, ajutându-se de un alt mare dar primit de la Dumnezeu: darul vorbirii. Era un orator desăvârșit, captivându-și auditorul cu căldura și dulceața învățăturii pe care o propovăduia "cu timp și fără timp" până la ultimul om din auditoriu. Era un om de jertfă. De aceea era iubit și căutat de foarte mult popor. Unii creștini ortodocși au avut privilegiul să-l cunoască personal, să-i asculte predicile în biserică sau pe prispa din fața chiliei sale unde, pe niște bănci amenajate ca într-o agoră, se adunau grupuri, grupuri de pelerini ca să-l asculte pe marele avvă până târziu în miezul nopți, dar cei mai mulți l-au cunoscut pe Părintele Cleopa din cărțile sale în special din celebra colecție *"Ne vorbește Părintele Cleopa"*, alcătuită din inițiativa și sub coordonarea arhimandritului Ioanichie Bălan, 19 volume, adevărate catehisme ortodoxe, în care sunt expuse într-o formă clară, concisă, pe înțelesul tuturor dogmele și învățăturile de căpătâi ale Biserici celei Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească. Întrega colecție este mai mult decât un *abc al credinței ortodoxe*, în care cititorul însetat de adevăr va găsi răspunsuri la o mulțime de întrebări care frământă sufletul omului care își caută mântuirea.

Ne propunem în cele ce urmează să prezentăm câteva crâmpeie din învățăturile părintelui Cleopa pe diferite teme de mare actualitate și astăzi, care de fapt sunt învățăturile Bisericii Ortodoxe, publicate în colecția mai sus amintită, și care a apărut mai întâi cu binecuvântarea episcopului Eftimie al Romanului, trecut la cele veșnice în anul 2014, a fostului mitropolit al Moldovei, Daniel Ciubotea, actualul patriarh al României și a succesorului acestuia în scaunul de la Iași, mitropolitul Teofan Savu, ultimii doi, mari promotori ai ereziei ecumeniste. Cititorul o să fie surprins de faptul că există diferențe evidente între ceea ce învăța Părintele Ilie Cleopa în urmă cu 30-40 de ani despre Biserică, erezii, secte, ecumenism și altele, și ceea ce învață și practică azi nu numai cei doi ierarhi enumerați deja, ci și o mare parte dintre membri Sfântului Sinod, aceasta fiind o consecință directă a propovăduirii *"ecumenismului lucid"* în cadrul Bisericii Ortodoxe Române.

Despre dreapta credință

Când le vorbea oamenilor despre credința în Dumnezeu, Părintele Cleopa îi prevenea că nu orice credință este bună, ci există mai multe feluri de a crede în Dumnezeu: dreapta credință sau ortodoxă, credința schismatică, credința eretică, credința mozaică și credința păgână.

„Să știți că nu toată credința în Dumnezeu este bună. Auzi ce spune marele Apostol Pavel: *Fiule Timotei, sfătuiește pe creștini să fie sănătoși în credință*. Poate să creadă cineva în Dumnezeu și credința lui să nu-i aducă nici un folos, dacă nu crede cum mărturisește Biserica, adică credința adevărată Ortodoxă. Și dracii cred în Dumnezeu! Nu spune Apostolul Iacob (cap. 2,19) *că și demonii cred și se cutremură?*. Dar la ce le folosește diavolilor credința, dacă ei nu fac voia lui Dumnezeu?

Primul fel de credință este **credința dreaptă**, adică **ortodoxă**, singura care este lucrătoare și mântuitoare.

Apoi este credința schismatică. Schismaticii sunt acei cu stilul vechi de la noi. Ei au credință ortodoxă, exact ca noi, dar fiindcă nu ascultă de Biserică, se numesc dezbinați de Biserică. Sunt afurisiți de Biserică, până vin și se întorc înapoi, să asculte de Sfântul Sinod.

Credință schismatică este și credința catolică, care înseamnă universală, dar nu mai este dreaptă, adică ortodoxă, căci au schimbat anumite dogme stabilite de Sfinții Apostoli și Sfinții Părinți la cele șapte Sinoade Ecumenice. Din această cauză ei s-au rupt de credința și crezul ortodox și cred în papa.

Apoi este **credința eretică.** Și sectarii cred, dar această credință este eretică. Dacă cineva strâmbă credința ortodoxă, ea nu mai este dreaptă și nu-i plăcută lui Dumnezeu. Că marele Apostol Pavel spune așa: *Pace peste cei ce vor umbla cu dreptarul acesta* – adică cu dreapta credință-, *și peste toți aleșii lui Dumnezeu.* Și iarăși zice: *Fiule Timotei, luptă-te ca un bun ostaș al lui Iisus Hristos, că cine nu se luptă după lege, nu se încununează* (2 Timotei, 2. 5).

Deci este o luptă și o credință lucrătoare, când se face după legea lui Dumnezeu. Aceasta este credința dreaptă. Iar dacă nu-i credința dreaptă, aceea este credință eretică sau schismatică sau strâmbă, adică cu abatere de la dreapta credință ortodoxă.

Protestanții zic „Sola Fide”, mântuirea numai prin credință. Omul se mântuiește numai prin credință, fără fapte, zic ei. Oare nu auzi ce spune Apostolul Iacob? *Credința fără fapte este moartă,* (cap. 2, 20), *precum și faptele fără credință*. Deci credința care nu este unită cu faptele bune nu este mântuitoare; că și diavolii cred, dar nu fac voia lui Dumnezeu.

Ați auzit ce spune marele Apostol Pavel? **Acea credință este mântuitoare, care se lucrează prin dragoste. Credință cunoscătoare au și dracii, iar credința lucrătoare o au numai creștinii cei buni.** Credința care este împodobită și îmbrăcată cu faptele bune este credință lucrătoare, care aduce mântuire sufletului. Numai credința care se lucrează prin dragoste, numită credință ortodoxă lucrătoare, îl poate mântui pe om”[1].

„**Credința mozaică**, este credința evreilor primită prin proorocul Moise. Ei nu cred în Iisus Hristos, Mântuitorul lumii, refuzând Legea cea Nouă adusă de El și de aceea prigonesc pe creștini.

Altă credință este **credința păgână**, a celor ce nu cred în adevăratul Dumnezeu. Cele mai mari religii păgâne sunt: mahomedanismul, budismul, brahmanismul, parsismul, hinduismul, șintoismul, etc. Ei se închină la alți dumnezei, care sunt idoli sau diavoli. Ce zice psalmistul David? *Idolii păgânilor sunt argint și aur, lucruri făcute de mâini omenești; gură au și nu vor grăi…*și celelalte. Deci, cine crede în alți dumnezei și nu se închină Dumnezeului Celui în Treime, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, Dumnezeu Care a făcut cerul și pământul, acela are credință păgână”[2].

Părintele Cleopa avertizează că în mărturisirea credinței pot exista și extreme: superstiția și fanatismul religios.

„Oamenii care cred în vrăjitorii, în descântece, în vise, în vedenii și alte năluciri, aceștia sunt oameni superstițioși și au credință bolnavă sau stricată.

N-ai văzut ce spune la Cartea înțelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah, la capitolul 34? *Precum este cel ce aleargă după vânt și vrea să prindă umbra sa, așa este omul care crede în vise. Că pe mulți visele i-au înșelat și au căzut cei care au nădăjduit în vise.* Cel ce crede în vise este asemenea celui ce merge la vrăjitori.

Dar ce este credința fanatică? Credința care nu are la bază dreapta socoteală. Are un elan în toate: postește prea mult, se nevoiește prea mult, o ia strașnic cu postul, cu milostenia, cu lepădarea de sine, cu metaniile și n-are un bilanț, n-are o dreaptă socoteală. Vorba proverbului: ”N-o lua lată, că rămâne negrăpată!”

Credința fanatică știi cum este? Cum ai încărca o mașină cu fel de fel de bunătăți și pe urmă i-ai da drumul la o vale mare fără frână. Se duce și unde ajunge, se răstoarnă. Gata! Așa-i credina fanatică.

Nu așa! Toată fapta bună trebuie s-o conducă dreapta credință în Iisus Hristos și dreapta socoteală sau cumpăna dreaptă. Dumnezeiasca Scriptură zice: ”Nu te abate nici la dreapta nici la stânga. Calea de mijloc este calea împărătească”. Deci, este o credință care nu are echilibru, o credință fără dreaptă socoteală se numește fanatică. O ia într-o parte și mai încolo se răstoarnă”[3].

Spre deosebire de colecția *”Ne vorbește Părintele Cleopa”*, care conține expunerea credinței ortodoxe de către Părintele Cleopa sub formă orală, spontană, în cadrul unor discuții libere cu credincioșii, fără a urma strict o metodă academică, ceea ce nu-i diminuează cu nimic valoarea și importanța, în lucrarea ”Călăuză în credința ortodoxă”, abordarea temei ortodoxiei se face sub forma unui dialog sistematizat dintre preot și un credincios dornic să afle ce este ortodoxia, unde se găsesc expuse exact învățăturile de credință ortodoxe, modalitățile prin care s-a păstrat până în zilele noastre credința ortodoxă neschimbată și nealterată.

În această lucrare, Părintele Cleopa definește Ortodoxia, dreapta credință, ca ”închinare adevărată, sobornicească (universală, n.n), învățătură care se plasează în continuitatea directă și neîntreruptă a tradiției apostolice (adică ceea ce s-a crezut de către toți și pretutindeni ca urmare a propovăduirii apostolilor și a urmașilor lor, n.n.), prin intermediul teologiei patristice (scrierile Sfinților Părinți și hotărârile Sinoadelor ecumenice. n.n)…care formează credința comună a Bisericii neîmpărțite din primul mileniu (până la Marea Schismă din 1054, n.n). Ortodoxia se identifică cu însăși tradiția apostolică, așa cum a fost confirmată, interpretată și dezvoltată prin consensul Bisericii Universale”[4] cu precizarea expresă că „orice ruptură în continuitatea tradiției apostolice a fost considerată ca o corupție sau abandonare a Ortodoxiei”[5].

Despre unicitatea dreptei credințe și a inutilității faptelor bune în afara ei, Părintele afirma: ”Nu-i nimic mai scump ca dreapta credință întru Iisus Hristos. Auzi ce spune Sfântul Efrem Sirul? „Când mintea a părăsit scopul blagocestiei, adică al dreptei credințe, toate faptele bune nu mai sunt de folos”. Dacă vei vedea pe sectari că postesc, că fac milostenie, că se roagă, că fac orice faptă bună, e păcat și urâciune înaintea lui Dumnezeu, când acestea nu se fac după dreptarul dreptei credințe”. Doar și dracii postesc, și dracii sunt feciorelnici, nu se însoară niciodată, și dracii priveghează și nu stau degeaba – câte nu fac ei? – dar tot draci rămân”[6].

Despre Biserică

Tema Bisericii a ocupat un loc central în cuvântările și scrierile părintelui Cleopa, temă pe care o asociază aproape întotdeauna cu atacurile în special sectare la adresa ei, dar și a protestanților și catolicilor (Părintele când se referă la adeptii papei nu folosește termenul papism), pe care le combate ferm cu un spirit apologetic demn de al Sfinților Părinți.

Într-o discuție cu credincioșii despre drumul sufletului după moarte, Părintele subliniază puterea pe care o are Biserica de a scoate din iad sufletelor fiilor ei cu sfintele slujbe si cu milostenia, cu condiția ca aceștia să-și fi păstrat dreapta credință până în clipa morții, să nu fi căzut în vreo sectă sau în alte rătăciri, sau în păcate grele și să se fi spovedit și împărtășit înainte de moarte.

„Biserica este mama noastră spirituală, care ne-a născut pe noi la dumnezeiescul Botez, prin apă și prin duh. Biserica este stâlpul și temelia adevărului, Biserica este trupul lui Hristos, Biserica este mireasa Mielului, cum spune la Apocalipsă.

De aceea are mare îndrăzneală către Capul ei din ceruri care este Hristos. Ați auzit ce spune Hristos în Evanghelie: Eu sunt buciumul, vița – adică trunchiul copacului – și voi sunteți ramurile; toată vița care rămâne întru mine, aduce roadă multă, iar care nu rămâne întru Mine, în foc se aruncă.

Deci, băgați de seamă! Cine nu rămâne în Biserică, nu rămâne în trupul lui Hristos. Cine s-a rupt de Biserică, toți sectanții care au ieșit și au împânzit lumea – căci sunt peste 800 de secte numai în Europa -, aceștia sunt neghină în grâu, aceștia sunt semințele satanei! *Doamne*, zice Evanghelia*, n-ai semănat sământă bună în țarina Ta? Dar de unde are neghină? Un om vrășmaș, adică diavolul a făcut aceasta.*

Sectanții sunt buruieni crescute la umbra Bisericii, oameni stricați la minte și la credință, prin care satana vrea să rătăcească și pe alții. Să nu-i ascultați! Cine s-a rupt de Biserică s-a rupt de Trupul lui Hristos.

Ia să vă dau o imagine: Dacă copacul acesta ar fi încărcat cu flori până în vârf cu flori sau cu roade, un copac roditor, și dacă o mlădiță s-a rupt de acolo cumva cu greutatea roadelor sale jos, mai rodește aceea? Ce se întâmplă? Se usucă și o punem pe foc.

Așa-i sufletul care s-a rupt de Biserică. S-a rupt de trupul lui Hristos. Că Biserica este, cum spune Marele Apostol Pavel, Trupul lui Hristos.

Și acea mlădiță, acel suflet, care s-a rupt de Biserică, în veacul veacului nu mai rodește și nici mântuire nu are. Pentru că Duhul Sfânt și seva Duhului Sfânt vine numai prin punerea mâinilor de la Apostoli la episcopi, de la episcopi la preoți și de la preoți se lucrează în rândul credincioșilor prin Tainele pe care le-a hotărât Dumnezeu să le lucreze preotul, ca iconom al tainelor lui Dumnezeu. Pe altă cale nu vine Duhul Sfânt în Biserică”[7], arătând în continuare cum și de ce a întemeiat Hristos ierarhia Bisericii: „În trei ani și jumătate, Domnul i-a învățat toate minunile cele mari pe Apostoli, pe care le-a făcut în fața lor. Pe urmă, la înălțarea Lui la cer, le-a poruncit: *Voi stați în Ierusalim până vă veți îmbrăca cu putere de sus.* N-a fost de ajuns numai că au văzut Apostolii minunile Lui, nu numai că le-a deschis mintea să înțeleagă Scripturile, ci le-a zis: *Stați că vă îmbrac cu altă putere, adică cu Duhul Sfânt; că mai de folos este să mă duc eu , că dacă nu mă duc Eu, nu vine la voi Mângâietorul, Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede.* Și a trimis în chip de limbi de foc pe Duhul Sfânt: *Când va veni Acela, va mărturisi despre Mine toate, și vă va spune toate.*

Apostolii aveau să uite învățăturile Mântuitorului, de nu venea Duhul Sfânt peste ei. Dar le-a trimis pe Duhul Sfânt. Iar după ce i-a îmbrăcat cu putere de sus, le-a spus: *Măergând învățați toate popoarele. Propovăduiți Evanghelia la toată zidirea, botezându-i pe ei în numele Tatălui, și al Fiului, și al Duhului Sfânt.* Și pe urmă le spune: *„Întru numele Meu draci veți scoate, în limbi noi veți vorbii, de veți bea ceva de moarte nu vă vătăma , veți sta cu aspide, cu scorpii, cu balauri și nu vă vor vătăma; morți veți învia…”.* Le-a dat putere întreită de-a face minuni, de-a boteza și de-a predica. Astfel, pe cei aleși i-a îmbrăcat cu puterile necesare de a duce cuvântul lui Dumnezeu în toată lumea.

Dar nu pe toți i-a îmbrăcat, nici pe toți i-a ales. Că dacă i-ar fi ales pe toți, unde mai era alegerea cea dintâi? A ales numai pe cei doisprezece Apostoli, și a mai trimis încă șaptezeci de ucenici, câte doi înaintei feței Sale, de ajutor celor doisprezece. Vezi că Apostolul Petru l-a pus pe Filolog, pe Matia, pe Cleopa, l-a pus pe Timotei și pe Hermes.

Cei doisprezece Apostoli pe toți cei șaptezeci i-a făcut episcopi și i-au trimis în diferite părți să vestească Evanghelia mântuirii. Până aveau să se facă alți ucenici, i-a pus pe cei șaptezeci de Apostoli să păstorească Biserica lui Hristos.

Iată, pe Timotei l-a pus Sfântul Pavel episcop în Efes și pe Tit l-a pus în Creta. Aceștia n-au fost din numărul celor 12, ci au fost din numărul celor 70, ca să arate că ierarhia Bisericii începe din cei doisprezece și se continuă cu cei șaptezeci de Apostoli. Cei doisprezece Apostoli au lăsat în locul lor pe episcopi, iar cei șaptezeci au fost urmați de preoți. Așa arată Sfântul Vasile: ”Preoții țin locul celor șaptezeci de Apostoli, iar episcopii țin locul celor doisprezece Apostoli, până la sfârșitul lumii, așa cum Hristos a pus ierarhia de la început”[8].

Vorbind despre unicitatea Bisericii, Părintele afirmă: „Auzim întotdeauna în Simbolul Credinței, că noi, ortodocșii, credem întru Una, Sfântă, Sobornicească, și Apostolească Biserică. **Una, nu o sută.** Băgați de seamă! Vai și amar de cei ce s-au despărțit de Biserica lui Hristos. Nu există o mie de biserici! Una este: Biserica Sobornicească Ortodoxă în întreaga lume! **Cei ce s-au despărțit de Biserică n-au mântuire.** Biserica este stâlp și temelie a adevărului! *Biserica este Trupul lui Hristos*, cum zice marele Apostol Pavel, al cărui Cap este în ceruri.

Cei ce s-au rupt de Biserică și au trecut la vreo sectă oarecare (cu sensul de erezie), n-au mântuire în vecii vecilor, măcar de-ar face orice faptă bună! *Pentru că același apostol a spus: Credința este moartă fără fapte și faptele fără dreapta credință sunt moarte!”****[9]***

Despărțirea Apusului de Răsărit în urma Schismei din 1054 nu a condus la ruperea unității Bisericii: ”Despărțirea n-a atins unitatea Bisericii; pentru că această unitate nu se poate destrăma niciodată, oricare ar fi numărul și calitatea ereticilor care se smulg de la sânul Bisericii. Ereziile și schismele, oricât de multe și de mari ar fi ele , nu pot împărți Biserica cea una, pentru că ea stă strâns unită cu Capul ei, care este Iisus Hristos. Unitatea Bisericii este mai presus de fire și ea nu poate fi zdruncinată de nimeni, căci Mântuitorul a zis lui Petru:… *pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui* (Matei 16, 18). Porțile iadului, după mărturisirea Sfântului Atanasie cel Mare, sunt gurile ereticilor, care niciodată nu vor putea să biruiască Biserica lui Hristos cea dreptmăritoare”[10].

După aceea, referindu-se la sfințenia Bisericii, spune: „Biserica este numită sfântă pentru că sfânt este Capul ei, Mântuitorul nostru Iisus Hristos, pentru că sfinte sunt mijloacele mântuirii, Duhul Sfânt, Care sălășluiește în Biserică până la sfârșitul veacului, învățătura propovăduită, Trupul Domnului, care este sfințenia însăși și care se dăruiește continuu pe altarele ei”[11].

Sobornicitatea și apostolicitatea Bisericii sunt descrise astfel: ”Prin cuvintele ”Biserică sobornicească” noi arătăm că Biserica noastră (Ortodoxă n.n) are menirea de a răspândi în toată lumea Evanghelia, cuprinzând pe credincioșii din toate locurile, din toate timpurile și din toate popoarele, ca o încununare a poruncii Mântuitorului, Care a zis: *Mergând învățați toate neamurile…* (Matei 28, 19). Sfântul Apostol Pavel spune galatenilor și colosenilor că în Biserica lui Hristos nu se face deosebire de neam între credincioși: *Nu mai este elin și iudeu, tăiere împrejur și netăiere împrejur, barbar, scit, rob ori slobod, ci toate și întru toți Hristos* (Col. 3, 11; Gal. 3, 28). Biserică sobornicească înseamnă unirea tututor cu totul. Fiecare membru și toți la un loc stau în unire cu Biserica întreagă și aceasta cu fiecare membru.

I se mai spune sobornicitate pentru că învățătura ei este conform cu întregul adevăr primit de la Hristos, spre deodebire de sectă sau erezie, care are numai o parte de adevăr. Ea este sobornicească sau universală (catolică) pentru că deține adevărul unic și universal. Ortodoxia nu este numai dreapta credință, ci și deplina credință, adică adevărul întreg. De aceea i se spune sobornicească. Cu acest înțeles găsim cuvîntul prima dată la Sfântul Ignatie purtătorul de Dumnezeu, care zice că: ”Unde este Hristos, acolo este și Biserica sobornicească”.

Iar ”apostolică” se numește Biserica Ortodoxă pentru că ea a fost întemeiată de Mântuitorul prin Sfinții Apostoli (Efes. 2, 20) și a fost răspândită în lume și organizată de la început tot prin Sfinții Apostoli. Apoi, pentru că păstrează neschimbată învățătura dată de Iisus Hristos și de Duhul Sfânt prin Sfinții Apostoli. Și, în sfârșit, pentru că păstrează darurile Sfântului Duh de la Sfinții Apostoli prin succesiune, adică păstrează legătura harului neîntreruptă, de la apostoli și până astăzi, succesiune numită apostolică.

Apostolicitatea Bisericii este mărturisită atât de Sfânta Scriptură, cât și de Sfânta Tradiție; ei i se mai zice apostolică și pentru că este zidită pe temelia apostolilor și a proorocilor, piatra din capul unghiului fiind însuși Hristos, întru care toată zidirea bine alcătuită crește, întru lăcaș sfânt, în Domnul (Efes. 2, 20-22; I Petru 2, 4; Apoc. 21, 14) Ea trăiește viața în Hristos, așa cum a învățat de la Sfinții Apostoli, care sunt cei mai autorizați interpreți ai cuvintelor Mântuitorului.

Același apostol îndeamnă pe credincioșii săi să se depărteze de învățătura și de învățătorii care nu se sprijină pe Sfinții Apostoli. El scrie tesalonicenilor: *Drept aceea, fraților, stați neclintiți și țineți predaniile pe care le-ați învățat, fie prin*

cuvânt, fie prin epistola noastră (II Tes. 2, 15). Tot Sfântul Apostol Pavel spune lui Tit: *De omul eretic după întâia și a doua mustrare, depărtează-te* (Tit. 3, 10)[12].

Părintele Cleopa a mărturisit cu toată convingerea că Biserica Ortodoxă este Biserica lui Hristos. ”**Noi ortodocșii suntem puțini, dar suntem Biserică întreagă.** Nouă nu ne lipsește nimic. Noi n-avem ce împrumuta de la protestanți, dar nici de la catolici. Nimic, absolut nimic!

Biserica noastră o credem și o înțelegem întreagă. Are toate dogmele drepte, toată tradiția veche apostolică și sobornicească a Sfinților Părinți. Și are toate canoanele, are toată tradiția liturgică, canonică, dogmatică și istorică. Tot ce ne trebuie avem în Biserica Ortodoxă! Este Biserica care a mers pas cu pas după tradiția evanghelică, apostolică și sobornicească, până în ziua de azi”[13].

Cu multă fermitate, printele Cleopa accentua pe de o parte faptul că Biserica Ortodoxă este Biserica întemeiată de Hristos la Rusalii și depre care mărturisim în Crez ”Cred într-una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică”, iar pe de altă parte datoria membrilor ei de a păzi în mod neștirbit toate învățăturile, dogmele și canoanele. ”Noi am avut o singură credință în Europa până în 1054. Până atunci n-au existat catolici sau protestanți. Ortodocși eram toți în toată lumea”[14].

”Nu există două biserici în lume. Una. Și aceasta este Biserica Ortodoxă, universală, în care ne-am născut noi, românii și grecii, și bulgarii, și rușii, și sârbii, și alte popoare ortodoxe. Noi n-am stricat nimic din cele ce am crezut. Biserica noastră este întreagă dogmatic, e canonică, e liturgică, tipiconală, toate le are, tot tezaurul dogmatic, canonic și liturgic și tipiconal îl are Biserica în sânul ei. Biserica noastră e tradițională, a mers pe drumul apostolic, n-avem de împrumutat nimic nici de la catolici, nici de la protestanți și cu atât mai mult de la secte.

Nu mergeți în adunările lor, că dacă ai mers numai o dată de te-ai rugat unde se roagă ei, nu mai ești creștin. Cine spune asta? Voi ați auzit de Pidalion? ”Cârma Bisericii Universale”…E tradusă de Veniamin Costachi în românește și tipărită la Mănăstirea Neamțu la 1844. Aici avem adunat tot tezaurul canonic și dogmatic care s-a discutat la cele șapte sinoade ecumenice și la sinoadele apostolice. Iată ce spune canonul 10 apostolic: ”Dacă cineva cu cel scos de la împărtășire măcar în casă împreună de s-ar ruga, să se afurisească”.

Auzi? Dacă te duci cu un afurisit de Biserică, cum sunt sectarii (și toți ereticii n.n), măcar în casă dacă ai zis un Tatăl nostru cu el, ești afurisit, ești despărțit de Biserică. Dacă stai la masă cu dânsul, ești afurisit. Dacă te duci la înmormântarea lui ești afurisit, te-ai despărțit de Biserică”[15].

Diferențe între Biserica Ortodoxă și catolicism

Deși Părintele Cleopa folosește sintagma ”Biserica Catolică”, el nu se raporteaza la aceasta ca la adevarata Biserică a lui Hristos, ci doar ca la o grupare religioasă desprinsă din Trupul lui Hristos, din Biserca Cea una, sfântă, sobornicească și apostolească, prin Marea Schismă din 1054. Cu alte cuvinte, Părintele Cleopa nu recunoaște har și Sfinte Taine la romano-catolici. Întrebat fiind odată despre ce se întâmplă cu un ortodox care trece la catolici, Părintele a răspuns ferm: ”Care trece la catolici se leapădă de botezul ortodox. Se face catolic, **dar își pierde sufletul.** Cu catolicii încă nu am ajuns la unire. Au cedat ei în favoarea noastră până acum vreo 13 puncte, dar mai sunt 10 puncte care ne despart”[16].

Devreme ce un ortodox care trece la catolicism se leapădă de botez și își pierde sufletul, se subînțelege că așa-zisa Biserică Catolică nu este Biserică, ci este în afara Bisericii, căci numai cine este în afara Bisericii își pierde sufletul, adică nu se poate mântui.

De asemenea, când a fost întrebat care creștini se vor mântui, Părintele a precizat: ”Numai creștinii care slujesc lui Dumnezeu întru adevăr, aceia se vor mântui, după cum spune Duhul Sfânt: *Aproape este Domnul de toți cei ce-L cheamă pe El întru adevăr* (Psalmul 144, 18). Despre oamenii care nu au primit credința în Dumnezeu nu putem zice că se mântuiesc, deoarece apostolul ne învață. *Este un Domn, o credință și un botez* (Efeseni 4, 5; I Corinteni 12, 12). Și iarăși *Pace peste cei ce vor umbla cu dreptarul acesta (dreapta credință)* (Galateni 6, 16) și în alt loc: *Cine nu se luptă după lege, nu se încununează* (II Timotei 2, 5), iar când a fost întrebat dacă toți oamenii au harul Sfântului Duh, a mărturisit: ”Păgânii, necredincioșii și apostații (lepădații de dreapta credință) nu au harul Preasfântului Duh[17].

Dar nu numai că Părintele Cleopa nu-i recunoaște pe catolici drept Biserică, ci numește abaterile lor dogmatice și canonice drept rătăciri[18], iar cine rătăcește în privința credinței se află în erezie.

”Învățăturile principale care ne despart dogmatic și canonic de catolicii sunt:

1 – Întâi este **filioque.** Ei zic că Duhul Sfânt purcede și de la Tatăl și de la Fiul. Această greșeală dogmatică este cea mai grea. Sfântul Evanghelist Ioan spune că Duhul Sfânt purcede de la Tatăl și este trimis în lume prin Fiul. (Ioan 15, 26)

2 – Al doilea este **supremația papală.** Papa este considerat de ei capul suprem al Bisericii creștine, adică locțiitor al lui Hristos pe pământ! Mai mare decât toți patriarhii! Ceea ce n-a făcut Biserica Universală. Mândrie drăcească. Papa se numește urmașul Sfântului Petru.

3 – **Infailibilitatea papală.** Ei zic că Papa nu poate greși ca om, în materie de credință, când predică el, ceea ce este iarăși o dogmă nouă, respinsă de Biserica Ortodoxă.

4 – Al patrulea este **purgatoriul.** Ei zic că între rai și iad ar fi un foc mare unde stă sufletul câteva sute de ani și se curăță, apoi se duce în Rai. Nu scrie în Sfânta Scriptură așa ceva; nu-i prevăzută nicăieri această învățătură.

5 – **Azimile.** Ei nu slujesc cu pâine dospită, ci cu azime ca evreii.

6 – Catolicii mai au o dogmă nouă: **imaculata concepție.** Ei zic că Maica Domnului ar fi născută de la Duhul Sfânt. Nu-i adevărat. Este născută în chip firesc din dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana, ca rod al rugăciunii.

7 – Au **substanțialitatea.** La sfințirea Sfintelor Daruri catolicii nu fac rugăciunea de invocare a Sfântului Duh, cum facem noi la Sfânta Epicleză. Ei zic că Darurile se sfințesc singure, când se zice: *Luați mâncați…* și celelalte. Nu au rugăciunea de pogorâre a Duhului Sfânt, peste Daruri.

8 – **Celibatul preoților;** preoții catolici nu se căsătoresc. Sunt celibatari, împotriva Sinoadelor Ecumenice, care au hotărât ca preoții de mir să aibă familie.

9 – Ei au și **indulgențele papale.** Altă rătăcire. Papei, dacă îi dai parale multe, poți să faci oricâte păcate, te iartă, te dezleagă. Sfinții lor au prea multe fapte bune, n-au ce face cu ele, le dă papei, iar el vinde aceste merite prisositoare spre iertarea păcatelor oamenilor care nu au destule fapte bune.

10 – Și mai este un punct important: **mirungerea.** Catolicii nu miruiesc copiii imediat după Botez, ci la șapte-opt ani și numai arhiereii îi miruiesc”[19].

Considerăm că Părintele Cleopa folosește expresia ”Biserica Catolică”, desi nu-i

recunoaște acesteia nicio formă de bisericitate, aceasta având-o doar Biserica Ortodoxă, după cum am văzut exprimându-se mai sus, sub influiențele teologilor și ierarhilor ecumeniști din România, care îl vizitau adesea, uneori fiind însoțiti de partenerii de dialog ai acestora din cadrul CMB sau a altor organizații de tip ecumenist. În plus, această sintagmă a fost introdusă și în manualele și revistele de teologie ortodoxă, pe care Părintele le citea pentru a fi la curent cu tot ce se întâmpla în lumea Ortodoxă din vremea sa. Și nu în ultimul rând, expresia întrase în uzul vorbirii curente, fără ca cineva să analizeze și să-și pună problema atunci care sunt consecințele dogmatice și canonice care decurg din aceasta. Abia acum, după minciunosinodul din Creta, înțelegem mai bine care era scopul introducerii în limbajul bisericesc ortodox a acestei expresii: desființarea granițelor dintre Ortodoxie și erezii.

Cum se ajunge la erezie

Alunecarea spre erezie este cea mai mare ispită pentru cei ce teologhisesc dacă aceștia nu pun în practică, în viața lor, cele ce învață despre Dumnezeu, dacă în locul trăirii autentice a credinței s-a instalat superficialitatea, dacă le lipsește trăirea și lucrarea, adică dacă nu postesc, nu se roagă, nu se smeresc, nu se înfrânează de la pofte și multe altele, într-un cuvânt, dacă nu au experiență duhovnicească.

”Îmi spunea cineva, care a fost la marea universitate Tűbingen, din Germania: ”Părinte, după ce învață câte 15-20 de ani despre Dumnezeu, pe urmă încep a se întreba unul pe altul: ”Măi, oare a existat Hristos?”. Unul, care mai are oleacă de credință: ”Cum să nu, măi?”. ”Măi, dar fericit mai ești, că mai poți crede una ca aceasta!” Ai auzit unde duce învățătura despre Dumnezeu, fără lucrare?

Spune Sfântul Maxim Mărturisitorul în *Filocalie* cuvântul Sfântului Apostol Pavel: ”Cunoștința îngâmfă, iar dragostea zidește”. Cunoștința îngâmfă dacă este lipsită de trăire. Dacă acela care vorbește și învață mult – căci teologia este doar vorbirea despre Dumnezeu – , nu trăiește, dacă la el cunoștința este dezbrăcată de trăirea cea în Hristos, ea ajunge la ateism, la nebunie, la hulă, la eres și la indiferentism, încât omul devine rece, secetos și astfel după atâta învățătură, din cauza nebuniei lui, în loc să meargă către Dumnezeu, s-a depărtat de Dumnezeu.

Iaca așa pățesc unii oameni învățati, caci spune Sfântul Efrem Sirul: ”Din părere se naște eresul, din subțirătatea gândului și învârtirea minții, neavând omul

lucrare, că lucrarea îl smerește ca să nu cadă în eres". Cel ce iscodește prea mult pentru cuvântul lui Dumnezeu și felul unor lucrări dumnezeiești cade în eres și se prăpăstuiește. Iar la cel ce are lucrare nu se întâmplă una ca aceasta. Postul, rugăciunea, osteneala, slăbirea, ascultarea, tăierea voii, răbdarea, vărsarea de lacrimi, umilința și toată nevoința lui îl smerește și nu-i dă minții voie să iscodească mai presus de putință și atunci cel ce are lucrare nu cade ușor în eres. Iar cel iscoditor, care vrea să aibă filosofia cea speculativă, fără cea lucrătoare, se poticnește și cade, că el are toată teologia lui pe vârful limbii și în rațiunea lui, dar n-a încercat-o.

Nu-i de vină școala, Doamne ferește! Nici învățătura. Doar spune Sfântul Isihie Sinaitul: "Cele spuse de Scriptură n-au fost spuse numai ca să le înțelegem, ci ca să le și facem"[20].

Să vă cutremurați de așezămintele Sfinților Părinți puse în Biserică, de dumnezeiești canoane, de învățăturile Sfinților Părinți. Când auzi un cuvânt al Marelui Vasile – împăratul cuvintelor – sau al Sfântului Ioan Gură de Aur, sau al Sfântului Grigore de Nazianz, sau al Sfântului Grigore de Nyssa, sau al Sfântului Isaac Sirul, sau al Sfântului Efrem Sirul, sau al Sfântului Ambrozie al Milanului, sau de la atâția Sfinți Părinți ai Filocaliei și ai Patericului, să te cutremuri, căci sunt cuvinte vorbite sau scrise din trăire. Ei au trăit învățătura, au trăit credința, și de aceea cuvintele lor sunt așa de rodnice, așa de puternice, și vor fi până la sfârșitul veacurilor, pentru că sunt izvorâte din experiența vieții.

Sfântul Grigore de Nyssa, fratele Marelui Vasile, a fost mare filosof și în unele privințe a fost mai înalt decât Marele Vasile în scrierile lui. Și spune el într-un loc: "Am văzut pe mulți care s-au străduit să învețe toată știința cea din afară – retorica, filosofia, gramatica, aritmetica, astronomia, muzica – și știința cea teologhicească, dar, fiindcă le-a lipsit lor lucrarea cea după putere, au ajuns a se depărta de Dumnezeu, au ajuns a se tăvăli în mocirla păcatelor și a huli cu viața lor cele ce le-au învățat cu memoria și cu înțelegerea".

Sfântul și dumnezeiescul Părinte Maxim Mărturisitorul spune și el: "Cunoștința fără patimă a celor dumnezeiești nu pleacă pe minte a defăima până în sfârșit cele materialnice, ci se aseamănă gândului simplu al vreunui lucru simțit. De aceea se găsesc mulți dintre oameni, care au multă cunoștință, dar care se tăvălesc în patimile trupului ca niște porci în mocirlă. Căci curățindu-se pentru puțină vreme cu sârguință și dobândind cunoștință, nemaiavând pe urmă nici o grijă se

aseamănă lui Saul, care, învrednicindu-se de împărăție, dar purtându-se cu nevrednicie, a fost lepădat cu mânie înfricoșată din ea”. Și tot îndumnezeitul Maxim zice așa: ”Omule, dacă ești iubitor de învățătură să fii și iubitor de osteneală”.

”Bărbat puternic este acela care a unit cunoștința cu lucrarea” zice Sfântul Maxim. Sau zice Fericitul Diadoh al Foticeii: ”Nimic nu este mai sărac decât o minte care, stand în afară de Dumnezeu, filosofează despre Dumnezeu”[21].

Sfântul Ioan Damaschin a avut un dascăl foarte priceput, pe Cosma din Sicilia, care l-a învățat pe acesta și a văzut în el semn dumnezeiesc: o dată îi spunea ceva și a doua oară nu mai era nevoie, atâta memorie avea. Și văzându-l așa de isteț la minte și de iscusit, i-a spus: ”Copile, te văd, cu darul lui Dumnezeu, că multă pricepere și înțelepciune este sălășluită în tine. Dar ia seama să nu te nălucești vreodată cu mintea, să te mândrești că ai ajuns vreodată să trăiești cele ce ai învățat cu cunoștința. Căci să știi că omul ajunge cu cunoștința până la nori și până la cer, iar cu lucrarea se târâie ca șarpele pe pământ. Căci nu poate omul niciodată să trăiască câte știe și câte a învățat”[22].

Și de aceea v-am amintit: bună este învățătura și foarte de folos, că auzi cât de mare păcat este să nu înveți: ”Neștiința – zice dumnezeiescul părinte Maxim – este orbirea sufletului”. După cum trupul este orb fără de ochii aceștia simțiți, tot așa este sufletul orb fără învățătură; mai ales cea după Dumnezeu, care este mai înaltă decât toată știința cea din afarară pe cât este cerul de pământ. Așa spune prea înțeleptul monah, Iosif Vrienie, care a scris ”22 de cuvinte dogmatice despre Preasfânta și cea mai presus de ființă Treime”…”Teologia – zice el – este știință mai înaltă decât toată știința lumii, după cum mai înalt este cerul decât pământul”. Toate celelalte științe se ocupă de cele de jos, iar teologia se ocupă de însușirile lui Dumnezeu și, pe cât este cu putință, de cunoașterea lui Dumnezeu, de voia Lui, de poruncile Lui și de minunile Lui din zidiri, de tot ceea ce se poate vorbi despre Dumnezeu.

Deci bună este teologia, bună este știința, dar nu, după ce vom învăța despre Dumnezeu, să dăm cu piciorul în poruncile lui Dumnezeu. Astfel se împlinește cuvântul Sfântului Maxim Mărturisitorul, care spune: ”Bună este cunoștința, după fire; asemenea încă și sănătatea, însă pe cei mai mulți cele împotrivă și nu acestea i-au folosit. Căci celor netrebnici cunoștința nu le este spre bine, deși prin fire este bună. De asemenea, nici sănătatea, nici bogăția, nici bucuria, căci nu le

întrebuințează cu folos. Prin urmare acestora le sunt de folos cele dimpotrivă”

Să știți că Dumnezeu cinstește de mii de ori mai mult pe cel ce trăiește pentru Dumnezeu, decât pe cel ce învață despre Dumnezeu și nu va voi să trăiască după poruncile Lui câtuși de puțin. Împăratul cuvintelor, Sfântul Vasile cel Mare, ochiul Bisericii și gura de foc a Duhului Sfânt, după ce a făcut filosofia la Atena și teologia cu Sfântul Grigorie, a zis că teologia și filosofia e teorie goală și s-a dus în pustie 13 ani cu Sfântul Grigorie ca să trăiască ce a învățat. Aceea e adevărata filosofie și teologie. Taci tu, să vorbească lucrurile tale! S-a dus să câștige prin experiență ceea ce a învățat teorie la școală. Au trăit numai cu rădăcini și cu apă, știe Dumnezeu, cu post, în lupte cu dracii. Și când au venit din pustie, toți mitropoliții au tăbărât pe ei: ”Măi, aceștia nu numai că au școală, au practică 13 ani în pustie”[23].

Atitudinea față de eretici

Deși astăzi suntem obișnuiți în mod frecvent să vedem ierarhi, preoți și credincioși ortodocși rugându-se împreună cu ereticii, Părintele Cleopa nu ar fi îngăduit niciodată astfel de abateri de la dreapta credință și încălcări flagrante ale sfintelor canoane. Față de aceste manifestări, Părintele Cleopa era categoric și intransigent, urmând linia Sfinților Părinți.

Într-un dialog cu credincioșii a fost întrebat cum trebuie să ne purtăm, noi, creștinii ortodocși față de oamenii eretici?. La aceasta Părintele a raspuns astfel: ”Nu cumva socotind noi că iubim pe aproapele, să ne lăsăm călcați de cei străini de dreapta credință în Hristos, care voiesc a ne depărta pe noi de la Ortodoxie și a ne impune credința lor cea strâmbă și eretică. Iar dacă voiesc a ne ataca credința noastră cea sfântă sau Sfânta Tradiție a Bisericii Ortodoxe, atunci **trebuie să o apărăm cu toată puterea până la moarte,** după cum zice Sfântul Nicodim Aghioritul în *Războiul nevăzut.*

Se cade, așadar, oricărui preot ortodox și oricărui creștin al Bisericii noastre dreptmăritoare, să fie un bun ostaș al lui Hristos cu toată evlavia și cu mânie bărbătească și tare să apere, prin cuvânt și prin scris, adevărul dreptei noastre credințe. Nu se cuvine a fi blând acolo unde nu trebuie, a te purta cu blândețe. Același lucru ne învață și Sfântul Pimen cel Mare, zicând: ”Se cade nouă a răbda toate, măcar de ne-ar scote cineva și ochii sau ne-ar tăia mâna noastră cea dreaptă, iar dacă cineva voiește a ne depărta și a ne despărți pe noi de

Dumnezeu, atunci să ne mâniem” (Pateric, Cuvântul 118). Și iarăși zice: ”Întâia oară fugi, a doua oară fugi, a treia oară fă-te sabie cu cel ce vrea să te despartă pe tine de dreapta credință”[24].

”Cât privește pe eretici avem mărturia dumnezeiescului Apostol Pavel care ne spune: *De omul eretic după prima și a doua sfătuire depărtează-te* (Tit 3, 10). Ereticii sunt vrăjmași ai adevărului și ai lui Dumnezeu (Ps. 36,20). Ereticii sunt fii celui viclean (Matei 13, 38), în care nu ne putem încrede (Ioan 2, 24).

Ereticii, fiind vrăjmașii lui Dumnezeu (Ps. 36, 20 și 91, 9) nu avem voie să-i iubim ca pe creștini, că ei sunt *fii ai diavolului, pui de viperă* (Matei 3, 7; 12, 34; 23, 33; Luca 3, 7). Cu ereticii nici nu avem voie să ne rugăm (canonul 10 și 64 apostolic). Păcatul lor este împotriva Duhului Sfânt, care *nu are iertare nici în veacul de acum, nici în cel viitor* (Matei 12, 31-32; Marcu 3, 29; Luca 12, 10).

Pe eretici și sectanți nici în casă nu avem voie să-i primim, nici ”bună ziua” să le zicem (II Ioan 1, 10-11; Sfântul Efrem Sirul, Tomul III, pag. 156)[25].

Pe baza învățăturii de credință ortodoxe și a sfintelor canoane, Părintele Cleopa **este categoric împotriva căsătoriilor mixte**, acceptate astăzi cu multă larghețe de ierarhii ecumeniști, și adoptate oficial la minciunosinodul din Creta, anulând astfel practic canonul 72 VI ecumenic. ”Cât privește căsătoria unui creștin ortodox cu o femeie eretică sau invers, nu se poate, deoarece nu se poate împreuna lupul cu oaia, spre naștere de fii (Pravila Bisericească, Nicodim Sachelarie, pag. 91, manuscris).

Iar dacă doi soți **înainte de a se face creștini** s-au căsătorit legal, apoi dacă unul din ei s-ar converti la adevărata credință ortodoxă, iar celălalt va rămîne în necredință, dar ar voi să trăiască mai departe cu soțul dreptcredincios, unul ca acela, după zisa Apostolului, să nu se despartă, fiindcă bărbatul necredincios se sfințește prin femeia credincioasă și femeia credincioasă se sfințește prin bărbatul credincios (I Corinteni 7, 12-14, VI Ecumenic, Canonul 72)[26]

Într-o scrisoare în care dă răspuns la întrebările ridicate de un eretic sectar cu numele Efrem, care se lepădase de dreapta credință, la ultimul punct îi arată cu multe dovezi din Vechiul și din Noul Testament că Dumnezeu ne-a poruncit să-i iubim chiar pe vrăjmașii noștri, dar nu și pe eretici deoarece aceștia sunt lupi și vrășmași ai Crucii lui Hristos.

”Văd că la urma scrisorii dumitale pomenești de dragostea cea în Hristos. Dar Mântuitorul nostru ne-a învățat pe noi și ne-a poruncit să iubim chiar pe vrăjmașii noștri . Dar nu ne-a învățat nicăieri să-i iubim pe eretici. Că ereticii, după dumnezeiasca Scriptură, nu mai sunt oameni, ci lupi grei (Fapte 20, 29), lupi îmbrăcați în piei de oi (Matei 7, 18), câini (Matei 7, 6), porci (idem), asini sălbatici (Iov 11, 12; Ieremia 2, 24; Osea 8, 9). În alt loc Scriptura îi numește arbori putrezi, morți de două ori (Iuda 12), arbori cu fructe rele (Matei 3, 10), vipere care nu vor să audă (Ps 57), pleavă purtată de vânt (Iov 21, 18; Ps. 1, 4; 34, 5; Isaia 5, 24; Osea 13, 3; Matei 3, 12), dobitoace necuvântătoare (Ps. 48, 21; Tit 1, 12; II Petru 2). Apoi le zice iarbă pârjolită (4 Împ. 19, 26), capre (Matei 25, 32), cai obosiți (Ier. 8, 6), câini sfâșietori (Isaia 56, 10-11), rugi și spini (II Împ. 23, 6; Isaia 55, 13), stele rătăcitoare (Jud. 13), smochini sălbatici (Ieremia 24, 8), fântâni fără apă (II Petru 2, 17), neghinele țarinii (Matei 13, 38), scorpii, șerpi (Matei 23, 22; Ps. 57, 4; Ps. 139, 3).

Așadar, vezi dumneata, domnule Efrem, că noi nu putem să iubim cu dragostea cea în Hristos, asemenea ca pe oameni, pe fiare, pe scorpii, pe șerpi, pe caii cei sălbatici, neghinele țarinii și fântânile cele fără de apă, ca și celelalte pe care ți le-am înfățișat aici cu trimiteri la dumnezeiasca Scriptură.

Dacă vrei să rămâi în dragostea lui Hristos față de noi, și noi să te iubim în Hristos, după porunca Mântuitorului nostru, apoi întoarce-te la Biserica în care te-ai născut prin Duh și prin apă. Căci cine nu are Biserica de mamă, nu poate zice lui Dumnezeu Tată (Sfântul Ciprian). Ai sărit din staulul Bisericii lui Hristos şi te-ai făcut lup şi vrăjmaş al Crucii lui Hristos. Te-ai dus la aceea care nu sunt oameni, ci neghine, şi care răstălmăcesc Sfintele Scripturi spre a lor pierzare (II Petru 3, 16)[27].

Dar dacă totuși cei de altă religie ”nu ne provoacă la discuții despre credința noastră cea dreapta (cu sensul de a nu o ataca și batjocorii n.n), trebuie să ne purtăm față de ei cu dragoste și milă și să-i ajutăm la nevoile lor, după pilda dată nouă de Mântuitorul nostru Iisus Hristos cu samarineanul cel milostiv (Luca 10, 37; Matei 7, 12)[28].

Despre ethos-ul ortodox al poporului român

Părintele Cleopa a fost pe deplin conștient de imensa zestre spirituală pe care, noi, românii o avem moștenire din moși strămoși. Această zestre este

credința ortodoxă cu tot ceea ce a împregnat ea în sufletul românului: omenia, cinstea, ospitalitatea, demnitatea, curajul sau vitejia, iubirea de neam și țară, de limbă și port. De aceea Părintele considera că este firesc și natural totodată ca noi să ne păstrăm cu sfințenie această credință, care a modelat atât de frumos firea românului, și mai ales să luăm o fermă atitudine de respingere a tuturor învățăturilor străine de duhul Ortodoxiei. De asemenea, considera că trebuie să păstrăm identitatea de credință cu toți înaintașii noștri, care au fost ortodocși și pe care, pe bună dreptate, îi elogiază pentru credința lor statornică în Dumnezeu.

”Să știți că rădăcina și viața poporului nostru, înaintea lui Dumnezeu, este credința cea dreaptă în Hristos, adică Ortodoxia. Noi ne-am încreștinat de aproape două mii de ani, din timpul Sfântului Apostol Andrei.

Coloniștii romani, cărora le-au predicat Sfinții Apostoli Petru și Pavel în Roma și cei din Grecia, când au venit aici cu legiunile romane, au adus credința ortodoxă. Eram daci pe atunci; strămoșii noștrii dacii și romanii, de la care am rămas noi românii. De atunci, de când am primit sfânta și dreapta credință în Dumnezeu, poporul nostru a avut viață. Până atunci a fost mort; numai cu trupul era viu, iar cu sufletul era mort. Viața poporului român este dreapta credință în Iisus Hristos. Băgați de seamă! Ca popor creștin de două mii de ani de când suntem noi, am avut toată administrația noastră și toată tradiția noastră sfântă. Să ținem cu tărie la credința Ortodoxă!

Ați văzut dumneavoastră, de la primii voievozi creștini ai românilor, de când sunt cele trei Țări Române, Moldova, Muntenia și Ardealul, toți au fost creștini ortodocși.

Ați văzut pe Mihai Viteazul? Mama lui a fost călugăriță. Du-te la Mănăstirea Cozia și vei vedea pe Mircea cel Bătrân, care a întemeiat această mănăstire și-i înmormântată acolo, o lespede de piatră pe care scrie: ”Aici odihnește Monahia Teofana, mama lui Mihai Viteazul”. Ai auzit? El domn peste trei principate și mama lui călugăriță. Apoi și Ștefan cel Mare. Du-te la Mânăstirea Probota, unde este îngropat Petru Rareș, făcută de el. Vei vedea lîngă dânsul scris: ”Aici odihnește roaba lui Dumnezeu, Monahia Maria Oltea, mama lui Ștefan cel Mare”. Ei domni și mamele lor călugărițe! Vedeți voi câtă unire era între credință și conducere atunci? Cel ce conducea țara avea mamă călugăriță și frate călugăr. Așa trebuie să murim!

Au cunoscut că totul este deșărtăciune. Da, erau adevărați domni. Oricât ar fi, viața este umbră și vis! Este o scurtă trecere! Dar eu cînd mor, mă duc la o viață care nu are sfârșit. Cine are să se roage pentru mine? Așa cugetau înaintașii.

Ai văzut că toți își făceau câte o mânăstire și mormânt în mânăstire? Fericiți și de trei ori fericiți au fost domnii noștrii ortodocși: Ștefan cel Mare și Sfânt, la Putna; Ieremia Movilă și Gheorghe Movilă la Sucevița; Petru Rareș, la Probota; Lăpușneanu, la Slatina; Alexandru cel Bun la Bistrița; Mircea cel Bătrân la Cozia. Ai auzit unde era inima lor? *Unde este inima ta, acolo va fi și comoara ta.* Pentru aceea au făcut ei mânăstiri, ca să fie pomeniți sute de ani la Sfânta Liturghie.

Ștefan cel Mare n-a fost baptist! Mircea cel Bătrân n-a fost evanghelist sau adventist! Alexandru cel Bun n-a fost martorul lui Iehova; nebunii ăștia care au ieșit acum. Nici o sectă nu exista în țara noastră pe atunci. Aceștia vin din străinătate, plătiți de masoni , să ne strice dreapta credință și originea noastră și rădăcina noastră de popor ortodox.

Ce spune Sfântul Efrem Sirul? ”Cu omul eretic să nu vorbești, în casă să nu-l primești, la masă să nu stai cu dânsul, bună ziua să nu-i dai”. Aceștia sunt înainte-mergătorii lui Antihrist. Că Mântuitorul a spus la Efeseni, prin Apostolul Pavel: *Biserica este trupul lui Hristos, iar cap al Bisericii este Hristos.* Fiecare sectar care s-a despărțit de Biserică, s-a despărțit de Hristos. Este om al satanei.

Să ții credința care ați supt-o de la piepturile maicilor voastre! Să țineți credința care o avem de două mii de ani! Nu vă luați după slugile satanei care vin din Apus cu milioane de dolari. Ei cumpără pe cei proști și nelămuriți în credință, să rupă unitatea și sufletul poporului roman și vor să facă cele mai mari erezii și nebunii în țara asta.

Păziți-vă de nebunii aceștia! Au case de rugăciuni, dar acolo-i casa satanei. Unde nu sunt preoți și arhierei, nu este Hristos. Că Mântuitorul a spus așa la Apostoli: *Luați Duh Sfânt! Cărora veți ierta păcatele, iertate vor fi. Iar cărora le veți ține, ținute vor fi.* Nu la sectari le-a spus aceasta, ci la Apostoli, la episcopi și la preoți. Căci Apostolii, prin punerea mâinilor și prin succesiune apostolică, au dat darul Duhului Sfânt la toți preoții din lume, prin hirotonii.

Să ținem credința noastră pe care au ținut-o toți voievozii noștrii și toți românii cei adevărați. Dacă vrei să fii fiu adevărat al lui Hristos și al Țării Românești, să ții credința cea dreaptă, ortodoxă, care o ținem de două mii de ani. Dacă nu, nu ești

fiu al lui Hristos și al Bisericii, și ești străin de neamul românesc. **Nu poți fi cetățean creștin și român dacă nu ai dreaptă credință în Hristos.** Ești străin. Nu ești fiu al țării. Că fiu adevărat al României este cel care-i ortodox, pentru că Biserica Ortodoxă predomină în țara noastră de două mii de ani. Iar pe cei care-s sectari, să nu-i primim în casele noastre.

Țara noastră românească a fost ortodoxă dintotdeauna și trebuie să țină linia Ortodoxiei. Ortodocși ne-am născut de la origine, de la colonizarea Daciei, ortodocși am trăit timp de două mii de ani și ortodocși trebuie să stăm până la moarte. Asta este adevărata credință ortodoxă a României. Nu primiți nimic din afară, că toți vor să ne strice unitatea neamului, a credinței și a Bisericii. Toți aceștia sunt vrăjmașii crucii lui Hristos”[29].

O afinitate deosebită a manifestat-o Părintele Cleopa față de Biserica Ortodoxă din Ardeal și față de creștinii ortodocși din acest ținut românesc atât de greu încercat în decursul istoriei. Strămoșii preacuviosiei sale se trăgeau din Ardeal, fiind ciobani care au fugit din locurile de baștină în Moldova din cauza asupririlor ungurilor și a acțiunilor de prozelitism ale papistașilor. ”Și eu sunt din Ardeal. Răsstrăbunicii mei au fost din Săliștea Sibiului…Din Piatra Neamț până la Vatra Dornei, în toate comunele sunt ardeleni izgoniți de unguri…Tot atunci au trecut și moșii mei, în Vinerea Paștilor. Am găsit scris: Simion Ungureanu, Vasile Ungureanu și Ilie Ungureanu. Ei au venit cu 3000 de oi”[30].

Ori de câte ori avea ocazia, Părintele sublinia rolul pe care Moldova l-a jucat în apărarea Ortodoxiei în Ardeal în timpul acelor vremuri tulburi de prigoană. ”Iar Mănăstirea Neamț era în floarea tipăririi. Cuviosul Paisie, 1794, alimenta atâta Ortodoxie de aici, de la Neamț. A trimis 12 care cu cărți religioase bisericești, cu boi trase peste munți. Arată istoria tot. Când au ajuns la Sibiu, a fost o mare inaugurare – peste munți se mergea greu atunci, nu erau mașini și drumuri – , Trioade Penticostare, Mineie, Evanghelii, Apostoli, tot ce trebuie pentru Biserica Ardealului. De aceea se găsesc cărți tipărite aici la Mănăstirea Neamț pe la Bihor, pe la Zalău, pe la toate bisericile. Foarte mult a ajutat Moldova pe românii din Ardeal. Moșul Georghe Lazăr (este vorba despre Sfântul Gheorghe Pelerinul, canonizat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române la 5 octombrie 2017) știa toate acestea. El zicea: ”Ehei, drăguță, dacă nu era Moldova, eram păgâni (catolici) aici. Moldova ne-a ajutat foarte mult”[31].

De asemenea, Părintele vorbea cu multă duioșie despre grelele încercări și

suferințe prin care a trecut poporul și Biserica Ortodoxă din Ardeal. ”Nu vă lăsați înșelați. Mai bine muriți de o mie de ori decât să pierdeți credința dreaptă a Bisericii lui Hristos, că nu mai sunteți nici români buni, dacă nu veți fi creștini buni. Citiți cartea mitropolitului Nicolae Mladin din Ardeal[32] și veți vedea bietul popor ardelean – că ți-e milă, plângi când citești – cum a înfruntat el atâtea iobăgii și atâtea robii și atâtea necazuri și scârbe de la atâtea popoare străine care au trecut prin Ardealul nostru, numai ca să păstreze unitatea Bisericii. Le luau cărțile din biserici, le luau Evangheliile, îi omorau pe preoți, îi închideau pe protoierei, pe mitropoliți, cum a fost Sava Brancovici, Ilie Iorest, cărora eu le-am scris cu nevrednicie acatistul. Am scris acatistul sfinților din Ardeal. Ei au venit în Moldova acum câteva sute de ani, pe când împărăteasa Maria Tereza a trimis în Ardeal pe generalul Bukow cu tunurile să sfărâme bisericile și mănăstirile ortodoxe și, mai mult decât atâta, a înconjurat cu tunurile și satele creștin ortodoxe.

Vai de bietul Ardeal! Unde mai putea omul să țină credința, numai, săracul, în căsuța lui într-un colț să se roage lui Dumnezeu, să simtă acolo că e roman și creștin. Voi poate nu cunoașteți istoria! Preotul o cunoaște, dar n-are când să v-o spună, că are pe cap atâtea. Eu vă spun. Pentru ce îl chinuiau pe Ilie Iorest? Ca să iscălească catehismul calvin. Pentru ce voiau să-l omoare? Nu voia să iscălească, să se se facă sectar. Nu voia să primească altă credință decât aceea în care s-a născut. Pentru câteva cuvinte a vrut să moară, numai să nu-și piardă credința. Unde suntem noi față de aceia? Unde e credința noastră? Să vedem noi unde suntem față de ardeleni, față de frații noștrii, care s-au ostenit în atâtea necazuri și scârbe. Atunci au fugit mii și mii de oameni. Așa a fost pe timpul calvinilor, iar pe timpul catolicilor la fel. Fugeau prin munți săracii oameni.

Băgați de seamă cum Biserica a suferit de-a lungul veacurilor pentru a ține credința. Așa să fim și noi, să ne ținem credința cu toată tăria până la moarte”[33]

Despre fenomenul sectar și combaterea lui

Una dintre preocupările centrale ale părintelui Cleopa a constituit-o apărarea dreptei credințe în fața atacurile ereziilor sectare și combaterea acestora prin cuvânt și prin scris. Preacuvioșia sa îi îndemna foarte categoric pe creștinii ortodocși să fugă de cei ce-i îndeamnă să se lepede se sfânta cruce, de sfintele icoane, de sfintele moaște, de Maica Domnului, de sfinți, de preoți și de Biserica Ortodoxă, numindu-i pe aceștia *”prooroci mincinoși”*.

”Cînd vei vedea pe unul că nu-și face cruce, fugi că pe acela este pusă pecetea; este pecetluit nevăzut. El nu știe. Este lucru nevăzut al satanei. Cum îl auzi că zice să nu te închini la cruce, acela are pecetea. **Este pecetluit de antihrist.** Care îl auzi că spune: nu te închina la icoane, nu crede în preot, nu merge la biserică, acela are pecetea pe frunte. Fugi de acela că-i întunecat”[34], fiind într-o stare atât de jalnică încât și îngerii Domnului s-au depărtat de ei: ”Iar cei ce zic că totuși cred în Dumnezeu, dar sunt eretici, aceștia întristează și depărtează de la ei pe îngerii Dumnului, care iubesc adevărul dreptei credințe, cel așezat de Hristos și de apostoli în Biserica Sa (A se vedea *Tâlcuirea Epistolei către Evrei,* de Teofilact al Bulgariei, 1904)”[35].

Fiind un foarte bun cunoscător al fenomenului sectar, Părintele Cleopa identifică mai întâi cauzele principale care au favorizat apariția fenomenului sectar în trupul Bisericii lui Hristos: ”Oamenii, în general, părăsesc Biserica și cad în erezii din următoarele cauze principale: din neștiință, adică din lipsa de cunoaștere a cuvântului lui Dumnezeu, a Sfintei Tradiții și a învățăturii Sfinților Părinți; din înșelăciunea diavolului, care *umblă răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită,* și care reușește să amăgească pe mulți creștini prin patimi, prin increderea în sine, prin necredință etc.; din cauza mândriei, care a creat cele mai multe secte și erezii în istoria Bisericii creștine, reușind să sfâșie trupul tainic al lui Hristos.

Apoi, din cauza înmulțirii păcatelor omenești, precum: beția, desfrâul, avortul, divorțul, neînțelegerea din familie etc. Apoi, lipsa de slujitori devotați în Biserica lui Hristos; din lipsă de explicare a credinței ortodoxe la credincioși, din cauza firii răzvrătite a unor creștini, din lipsă de rugăciune și de învățătură, din lipsă de viață duhovnicească exemplară a preoților, din lipsă de experiență, de blândețe, de stăruință și iscusință pastorală a preoților și din alte pricini. Înmulțirea sectelor și a proorocilor mincinoși, mai ales în secolul nostru, este, desigur, și un semn apocaliptic al sfârșitului lumii. Acest adevăr ni-l arată Însuși Mântuitorul nostru Iisus Hristos, care, vestind despre a doua Sa venire pe pământ, a zis: *Și mulți prooroci mincinoși se vor scula și vor înșela pe mulți…”**[36]**.*

Pe lângă aceste cauze, Părintele nominalizează și lipsa preoților devotați și bine pregătiți și a tactului pastoral al acestora în combaterea ereziilor, mai exact superficialitatea cu care au tratat fenomenul sectar.

”Pe lângă cele spuse mai sus, cred că un motiv principal care a contribuit la apariția și înmulțitea sectelor în țara noastră a fost și este lipsa de preoți buni și

devotați care să păstorească turma lui Hristos cu toată credința și frica lui Dumnezeu. Dacă păstorii Bisericii s-ar sili să fie mai întâi evlavioși, tari în rugăciune, blânzi, plini de dragoste, milostivi, buni cunoscători ai învățăturii lui Hristos, modele vii în viață, silitori a învăța pe credincioși dreapta credință, și poruncile Sfintei Evanghelii, sectele în țara noastră aproape ar dispărea. La înmulțirea sectelor în țara noastră contribuie mult și sminteala, mândria și neascultarea unor credincioși, dorința lor de a învăța pe alții, de a ține predică în locul preoților, lipsa unor predici bune, calde și însuflețitoare, precum și lipsa de slujbe și cântări cât mai frumoase în biserici.

Dacă aceste lipsuri ar fi înlăturate, prozelitismul sectar ar da înapoi și mulți credincioși rupți de Biserică ar reveni în staulul lui Hristos”[37].

Pe lângă faptul că Părintele reușește să facă o radiografie atât de exactă a fenomenului sectar din România precum și a cauzelor care contribuie la propagarea acestuia, identifică și propune câteva soluții pentru combaterea și diminuarea lui în viața credincioșilor ortodocși: ”Pentru a opri stricarea dreptei credințe apostolice de către sectari, atât păstorii, ierarhii, preoții și călugării, cât și credincioșii noștri ortodocși trebuie să împlinească următoarele trei condiții:

1. întâi să citească cât mai des, cu evlavie și cu multă atenție, Sfânta Scriptură, pentru a cunoaște cât mai bine credința noastră apostolic;
2. păstorii și credincioșii să cunoască doctrina Bisericii Ortodoxe, pentru a învăța la rândul lor pe credincioșii din parohii;
3. atât păstorii Bisericii, cât și toți credincioșii ortodocși să se silească a trăi și a împlini poruncile Evangheliei lui Hristos, pentru a fi pildă tuturor prin faptele lor.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos cere de la noi mai întâi să facem și să lucrăm poruncile Lui și apoi să vorbim la alții despre ele, căci zice. *Cel ce va face și va învăța, acela mare se va chema întru împărăția cerurilor.* La fel învață și și Sfântul Pavel pe ucenicul său, Tit: *Acestea grăiește și mustră și îndeamnă cu toată tăria.* La fel și Sfântul Isaac Sirul spune: **Taci tu, să vorbească faptele tale.**

De asemeni, pentru oprirea prozelitismului sectar este de mare importanță să se tipărească pentru credincioși cât mai multe cărți de rugăciuni, catehisme, cărți de învățătură creștinească și mai ales Viețile Sfinților, care sunt foarte căutate.

De aceeași importanță pentru apărarea credinței este predica în biserică și la alte

ocazii, precum și datoria preoților de a face regulat catehizarea credincioșilor.

Dacă slujitorii Bisericii vor împlini cu sfințenie aceste datorii evanghelice și pastorale, vor reuși cu siguranță să oprească prozelitismul și fanatismul sectar. Iar de vor neglija aceste datorii evanghelice, nu se va putea face nimic în fața prozelitismului sectar din țara noastră și vom fi aspru judecați de Hristos[38].

Părintele Cleopa nu omite să menționeze aici și datoria monahilor și monahiilor din mânăstiri de a ajuta la propovăduirea, menținerea și apărarea dreptei crdințe în țara noastră. ”Atât călugării cât și călugărițele, și mai ales starețiii și duhovnicii din mănăstirile noastre, de vor duce viață duhovnicească curată, după exemplul Sfinților Părinți, potrivit cu făgăduințele date la călugărie, de se vor ruga cu stăruință ziua și noaptea și de vor cunoaște cât mai bine Sfânta Scriptură și învățăturile Sfinților Părinți, vor fi și de acum înainte făclii și limanuri de odihnă și de mântuire pentru creștinii noștri, pentru cei stăpâniți de patimi și pentru cei îndoielnici în credință, care se luptă cu ispitele, cu patimile și necazurile acestei vieți.

Mănăstirile noastre, prin tradiția lor milenară, prin cuvioșii călugări rugători în ele, au fost și trebuie să fie și pe viitor vetre de trăire duhovnicească în Iisus Hristos, lăcașuri de mângâiere și întărire în credință, oaze de lumină, de cultură creștinească și limanuri de odihnă și liniște sufletească pentru credincioși, prin slujbele cele sfinte care se fac în ele, prin învățăturile cele duhovnicești ale călugărilor și mai ales prin pilda vieții curate a celor ce trăiesc în ele.

Cred că este nevoie în mănăstiri, ca și în sate, de duhovnici buni și de preoți bine pregătiți. Căci dacă vei pune un singur cioban să păzească o mie de oi, pe multe le va pierde și pe multe le vor răpi lupii. De aceea zice și Sfântul Ioan Gură de Aur în omiliile sale *”când vor lipsi păstorii, se vor aduna lupii”****[39]****.*

Despre ecumenism și mișcarea ecumenică

Pe vremea părintelui Cleopa ecumenismul nu era atât de agresiv pe cât este astăzi. Atunci, în această mișcare erau angrenați câțiva episcopi și câțiva profesori de teologie, fără implicarea conștientă și voită a mirenilor. În zilele noastre presiunea ecumenistă este atât de mare încât întreaga pliromă este silită să adere la ea, neținându-se cont, câtuși de puțin, de părerile avizate ale unor episcopi și preoți sau profesori de teologie despre capcanele care se ascund în spatele acestei mișcări sau despre faptul că între Biserica Ortodoxă și erezii nu se

poate pune niciodată semnul egalității.

Solicitându-i-se un punct de vedere despre ecumenism și mișcarea ecumenică, Părintele Cleopa a raspuns: ”Este nevoie mai întâi de multă rugăciune, că fără Dumnezeu nu putem face nimic. Întâlnirile dintre Biserici sunt bune, evanghelice, căci astfel creștinii se cunosc bine unii pe alții și încetează ura confesională. Însă, de aici pînă la unire este departe ca până la ceruri, căci nicio biserică neortodoxă nu va renunța la credința ei ca să vină la Biserica Ortodoxă.

Însă, se cere membrilor Bisericii Ortodoxe să fie cu mare grijă, ca nu cumva să renunțe la ceva din tradiția noastră milenară, din învățăturile Sfinților Părinți și mai ales din dogmele Bisericii Ortodoxe, stabilite și apărate de atâția sfinți și cu atâta jertfă.

Că dacă Sfinții Părinți întruniți la cele șapte sinoade ecumenice și la cele unsprezece sinoade locale în primele veacuri creștine nu ar fi fost cu mare atenție la apărarea dogmelor și învățăturilor dreptei credințe ortodoxe, noi astăzi poate nu mai eram ortodocși.

Deci trebuie să fim cu luare aminte, ca jertfa sfinților noștri să nu fie zadarnică. Altfel, ne pierdem și noi mântuirea, și dezbinăm și pe credincioșii Bisericii Ortodoxe atât de statornici, evlavioși și devotați[40].

Chestionat și în privința dezideratului exprimat chiar de Domnul nostru Iisus Hristos de a fi ***o turmă și un păstor***, Părintele a răspuns în același duh scripturistic și patristic, că acesta se va realiza: ”**Când toate popoarele creștine și necreștine vor veni la adevărata credință ortodoxă în Dumnezeu, Cel în Treime lăudat și preamărit.** Aceasta va fi numai la sfârșitul veacurilor, în felul în care numai singur Dumnezeu știe”[41].

Sfaturi pentru preoți

În scrierile sale, Părintele Cleopa nu i-a uitat nici pe părinții care l-au cunoscut și prețuit, între aceștia numărându-se și actualul Patriarh al României, Preafericitul Daniel. Acestora le transmite următorul mesaj: ”Să slujească Biserica lui Hristos cu toată vrednicia, cu totală dăruire și dragoste până la jertfă, **apărând dreapta credință de tot felul de învățături rele**, și să poarte grijă de turma și sufletele ce li s-au încredințat, ”ca cei ce vor să dea seama” în ziua judecății de toate. Spune Sfântul Ioan Gură de Aur că: ”Preotul trebuie să se și jertfească, nu numai

să jertfească”. Și în alt loc zice: ”Nimic nu este mai greu decât a păstori suflete pe calea mântuirii!”[42].

Concluzii

Părintele Ilie Cleopa s-a dovedit a fi un foarte bun cunoscător al învățăturilor Sfintei Evanghelii, a Sfintei Tradiții, a sfintelor canoane, a hotărârilor sinoadelor ecumenice și a scrierilor Sfinților Părinți, în care a crezut și pe care le-a iubit și împlinit cu toată ființa sa.

Preacuvioșia sa avea convingerea fermă că există o singură Biserică, cea Ortodoxă, a cărei învățătură a mărturist-o și a apărat-o întreaga sa viață cu cuvântul, prin scris și prin pilda vieții sale.

A mărturisit că Biserica Ortodoxă este întreagă din toate punctele de vedere și că nu are absolut nimic de împrumutat de la nimeni, nici de la catolici, nici de la protestanți, cu atât mai mult de la neoprotestanți.

A fost de acord cu dialogul teologic între Biserica Ortodoxă și celelalte culte sau confesiuni cu precizarea expresă ca nimeni niciodată să nu renunțe absolut la niciuna dintre dogmele sau învățăturile ortodoxe, să nu existe niciun fel de compromis.

A condamnat cu fermitate toate ereziile, fără nicio deosebire, conștientizând pericolul pe care acestea îl reprezintă pentru Biserica Ortodoxă, nerecunoscând nici cea mai mică formă de bisericitate catolicilor, protestanților sau neoprotestanților.

În învățăturile propovăduite de Părintele Cleopa nu se regăsec niciunde învățături de tipul celor adoptate la minciunosinodul din Creta. Chiar dacă influiențat fiind de duhul vremii sale a folosit sintagma ”Biserica Catolică” sau ”Biserici protestante”, aceasta nu-i diminuează cu absolut nimic prestigiul deoarece Părintele nu le-a considerat biserici, cum din păcate s-a decis în Creta, ci erezii împotriva cărora a luptat și pe care le-a combătut cu o fermitate demnă de a celor mai mari apologeți pe care i-a avut Biserica în întreaga sa istorie.

Potrivit Sfintei Scripturii și Sfinților Părinți, Părintele Cleopa învață că pe eretici nu putem să-i iubim ca pe creștini deoarece sunt *fii ai diavolului, pui de viperă* și dușmani ai adevărului și ai lui Dumnezeu, față de care nu putem să ne purtăm cu

bândețe, în acest caz aplicându-se învățătura proorocului *Acolo cel blând să fiie războinic,* deoarece unii ca aceștia vor să ne despartă pe noi de Dumnezeu. Nu trebuie să permitem nimănui a ne depărta pe noi de Ortodoxie. În iubirea aproapelui trebuie să existe un hotar, numai pe Dumnezeu sa-L iubim fără de margine. Prin urmare, nu putem invoca pretextul iubirii aproapelui față de cei ce vor să ne schimbe credința, așa cum fără discernământ procedează ierarhii ecumeniști, care propun eretica învățătură a unității în diversitate, adică să fim și să ne rugăm împreună cu toți dușmanii lui Hristos și ai Bisericii Sale, contrar sfintelor canoane și a învățăturii Bisericii. Prin acest demers ecumenist, ierarhii își propun să corecteze însăși Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție, chiar pe Dumnezeu însuși, propunând noi ”interpretări, nuanțări și explicitări” străine întru totul de Sfânta Otrodoxie.

Părintele Cleopa a fost total împotriva rugăciunilor în comun cu ereticii precum și a căsătoriilor mixte, cărora s-a dat frâu liber după minciunosinodul din Creta.

A fost statornic în învățătura Ortodoxă, cerând tuturor credincioșilor să iubească Biserica, să nu o părăsească niciodată, să nu se înstrăineze de ea și să fugă din calea tuturor celor care învață altceva decât a învățat Biserica stămoșească.

Părintele Cleopa a considerat că numai dacă ești creștin ortodox ești totodată și un bun român, așa cum au fost înaintașii noștrii, pe care i-a iubit și prețuit nespus de mult, recomandând contemporanilor să urmeze pilda lor de credință și patriotism.

Părintele Cleopa, prin întreaga s-a activitate, a făcut cinste Bisericii Ortodoxe Române, țării noastre și credincioșilor pe care i-a păstorit și iubit din tot sufletul, dorindu-le tuturor mântuirea. Întreaga sa grijă pastorală și iubire părintească fiind cuprinse în expresiile: *”Mânca-v-ar raiul!”* și *”Să ne vedem la ușa raiului!”.*

Fără îndoială că Părintele Cleopa Ilie de la Mănăstirea Sihăstria reprezintă mult mai mult decât am reușit noi să surprindem în acest material. Putem însă afirma cu certitudine că este un vrednic model de urmat pentru toți credincioșii, preoții, ierarhii și monahii de azi. Cu siguranță, urmând învățăturile preacuvioșiei sale, așa cum le găsiți expuse în colecția *”Ne vorbește Părintele Cleopa”,* în *”Călăuză în credința ortodoxă”* sau în altele scrise de dânsul, vă puteți mântui, deoarece urmează în mod fidel învățătura biblică și patristică a Bisericii, nu însă același lucru putem să-l spunem că se va întâmpla dacă veți urma calea arătată de preoții

și ierarhii ecumeniști.

Note

[1] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Episcopiei Romanului, 1996, vol III, pp. 7-9.

[2] Idem, pp. 10-11.

[3] Idem, p. 11.

[4] Arhim. Ilie Cleopa, Călăuză în credința ortodoxă, Editura Episcopiei Dunărea de Jos, Galați, 1991, p. 50.

[5] Ibidem.

[6] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirii Sihăstria, 2010, vol XVII, p. 138.

[7] ***Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2004, vol II, pp. 94-96.

[8] Idem, pp. 77-78.

[9] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2004, vol VI, p.7.

[10] Arhimamndrit Cleopa Ilie, Călăuză în credința ortodoxă, Editura Mănăstirea Sihăstria, Ediția a VI-a, 2012, p. 118.

[11] Ibidem.

[12] Idem, pp. 112-113.

[13] ***Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2004, vol I, pp. 95-96.

[14] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Episcopiei Romanului, 1996, vol

III, p. 98.

[15] ***Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2010, vol XVII, pp. 139-140

[16] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2010, vol IX, p.128.

[17] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2010, vol X, p. 133.

[18] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Episcopiei Romanului, 1996, vol III, p. 67.

[19] Idem, pp. 65-67.

[20] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2010, vol XVII, pp. 56-57.

[21] Idem, pp. 58-59.

[22] Idem, p. 61.

[23] Idem, pp. 62-63.

[24]*** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2004, vol X, pp. 130-131.

[25] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Episcopiei Romanului, 1996, vol IV, pp. 33-34.

[26]Idem, p. 34.

[27] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2010, vol. XVII, pp 45-46.

[28] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Episcopiei Romanului, 1996, vol IV, pp. 34

[29] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Episcopiei Romanului, 1996, vol III, pp. 36-41.

[30] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2004, vol. XII, p. 5.

[31]Idem, p. 6.

[32] Biserica Ortodoxă Română una și aceeași în toate timpurile, Sibiu, 1968.

[33]*** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2010, vol. XVII, pp. 141-143.

[34] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2004, vol. XIII, p. 128.

[35] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2004, vol. V, p. 87.

[36] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2004, vol. VI, pp. 136-137.

[37] Iddem, p. 137.

[38] Idem, pp. 138-139.

[39] Idem, pp. 140.

[40] Idem, pp. 140-141.

[41] Idem, p. 141.

[42] *** Ne vorbește Părintele Cleopa, Editura Mănăstirea Sihăstria, 2004, vol. V, pp. 139-140.